

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžf/1/2018
Identifikačné číslo spisu: 1013200593
Dátum vydania rozhodnutia: 30.04.2019
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1013200593.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Petra Melichera a členiek senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Eriky Šobichovej v právnej veci žalobcu: GEODETICCA, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Floriánska 19, IČO: 36 572 161, právne zastúpený: IURISTICO s.r.o., so sídlom kancelárie v Košiciach - Sever, Cimborkova 13, IČO: 36 588 041, proti žalovanému: Úrad pre verejné obstarávanie, so sídlom v Bratislave, Ružová dolina 10, v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 21. marca 2013 č. 3018-6000/2013-ON/52, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 08. augusta 2014 č. k. 6S 79/2013-38, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 08. augusta 2014 č. k. 6S 79/2013-38 mení tak, že rozhodnutie Úradu pre verejné obstarávanie, Odboru konania o námietkach z 21. marca 2013 č. 3018-6000/2013-ON/52 zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy prvostupňového a odvolacieho konania za zaplatené súdne poplatky vo výške 140 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 672,02 eur, na účet právneho zástupcu žalobcu v lehote do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „krajský súd“) rozsudkom z 08. augusta 2014 č. k. 6S 79/2013-38 (ďalej aj ako „napadnuté rozhodnutie“ alebo „rozhodnutie krajského súdu“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia Úradu pre verejné obstarávanie, Odboru konania o námietkach z 21. marca 2013 č. 3018-6000/2013-ON/52 (ďalej aj ako „rozhodnutie žalovaného správneho orgánu“), ktorým Úrad pre verejné obstarávanie, Odbor konania o námietkach zastavil konanie o námietkach žalobcu (navrhovateľa v konaní pred správnym orgánom) podľa ustanovenia § 139 ods. 1 písm. c) zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Krajský súd v napadnutom rozhodnutí uviedol, že z obsahu spisu ako i z nesporných tvrdení účastníkov

konania krajský súd zistil, že Národné lesnícke centrum so sídlom vo Zvolene ako verejný obstarávateľ vyhlásil po oznámení uverejnenom v úradnom vestníku zo dňa 22. januára 2013, číslo EÚ/S S 15 pod číslom 21200 - 2013 - SK a vo Vestníku úradu pre verejné obstarávanie zo dňa 19. januára 2013, číslo 14/2013 pod značkou 907 - MUS, verejné obstarávanie na zákazku „Služby súvisiace so zabezpečením prevádzky lietadiel a aparátúr pre snímanie povrchu terénu“. Okrem špecifikácie typu verejného obstarávania, predmetu zákazky, podmienok týkajúcich sa zákazky, postupu verejnej súťaže a ďalších doplnkových informácií, predmetné oznámenie obsahovalo aj údaj o lehote na predkladanie ponúk alebo žiadostí o účasť, ktorá bola stanovená na deň 18. februára 2013 do 10:00 hod. Listom zo dňa 8. februára 2013 na požiadanie žalobcu špecifikovala podmienky účasti uvedené v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania. Následne žalobca listom zo dňa 15. februára 2013 podal verejnému obstarávateľovi žiadosť o nápravu proti podmienkam uvedeným v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania podľa § 136 ods. 1 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní. Dňa 20. februára 2013 obstarávateľ doručil žalobcovi oznámenie o výsledku vybavenia žiadosti o nápravu tak, že jeho žiadosť zamietol. Dňa 6. marca 2013 boli žalovanému doručené námietky žalobcu, podané prostredníctvom jeho splnomocneného zástupcu, proti podmienkam uvedeným v Oznámení o vyhlásení verejného obstarávania na predmet zákazky, v ktorom uviedol, že s vybavením jeho žiadosti o nápravu nesúhlasí a jeho dôvody považuje za nezákonné. Prílohu námietok tvorilo plnomocenstvo udelené Ing. Bc. Michalom Černokom ako konateľom žalobcu, advokátskej kancelárii IURISTICO s.r.o., so sídlom v Košiciach, pričom za splnomocnenca súhlas so zastupovaním žalobcu podpísal Mgr. Tomáš Horkay, advokát. V spise sa nachádza odpoveď verejného obstarávateľa na žiadosť žalobcu o vysvetlenie technických podmienok účasti ako i oznámenie verejného obstarávateľa zo dňa 20. februára 2012 o výsledku vybavenia žiadosti o nápravu.

Ďalej krajský súd uviedol, že v spise sa nachádza vyjadrenie verejného obstarávateľa k námietkam, v ktorom je uvedené, že v zmysle ustanovení zákona o verejnom obstarávaní, žiadosť o nápravu smerujúca proti podmienkam uvedeným v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, musí byť doručená verejnému obstarávateľovi do desiatich dní odo dňa uverejnenia oznámenia v európskom vestníku. Posledný termín na doručenie písomnej žiadosti o nápravu predstavuje deň 1. február 2013. Žiadosť o nápravu bola verejnému obstarávateľovi doručená dňa 18. 2. 2013 vedenie predkladania žiadostí o účasť, t. j. po uplynutí lehoty určenej zákonom. Z uvedeného dôvodu verejný obstarávateľ žiadosť o nápravu zamietol. Podľa jeho názoru právo podať námietky zaniká, ak žiadosť o nápravu nebola doručená v zákonom určenej lehote. V ďalšom texte svojho vyjadrenia obstarávateľa vysvetlili svoje stanovisko k technickým podmienkam účasti vo verejnom obstarávaní. Dňa 21. marca 2013 bolo vydané napadnuté rozhodnutie žalovaného, ktorým konanie o námietkach podľa ustanovenia § 139 ods. 1 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní zastavil.

Krajský súd následne poukázal na ustanovenia § 2, § 9 ods. 1, § 153, § 136 ods. 1 písm. c) a ods. 3, § 153, § 138 ods. 1 až ods. 8 a § 139 ods. 1 písm. a) až písm. c) zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov a uviedol, že konanie o námietkach je pomerne prísne formalizovaným procesom a absencia zákonom požadovaných náležitostí podaných námietok je dôvodom pre obligatórne zastavenie konania. Zákon neukladá povinnosť žalovanému pred vydaním rozhodnutia o námietkach žiadať od navrhovateľa doplnenie námietok v prípade absencie niektorej obligatórnej náležitosti určenej zákonom ani iniciatívne si zabezpečiť doklad, ktorého predloženie vyplýva navrhovateľovi. Znamená to, že žalovanému nevyplývala v danom prípade povinnosť osloviť a zabezpečiť si predloženie príslušného aktuálneho dokladu z Obchodného registra Okresného súdu Košice I, pretože pre právne účely nie je postačujúce len nahliadnutie do výpisu zverejneného obchodným registrom na internete, tak ako to požadoval v žalobe žalobca. Z vyššie citovaných ustanovení zákona o verejnom obstarávaní vyplýva, že oprávnenie podpisovať za navrhovateľa musí byť preukázané dokladom, ktorý musí tvoriť prílohu námietok, z ktorého vyplýva toto oprávnenie konateľa spoločnosti, podávajúcej námietky. Z obsahu predloženého administratívneho spisu žalovaného týkajúceho sa konania o námietkach žalobcu ako i z nesporných tvrdení účastníkov konania vyplýva, že žalobca súčasne s predložením námietok k tomuto podaniu nepripojil doklad vyplývajúci zo zákona, takýto doklad nebol predložený ani verejnému obstarávateľovi, a preto žalovaný konal v súlade so zákonom, ak konanie o námietkach zastavil. Na základe uvedených dôvodov krajský súd žalobu podľa ustanovenia § 250j ods. 1

Občianskeho súdneho poriadku ako nedôvodnú zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa ustanovenia § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a vzhľadom na neúspech žalobcu v konaní, tomuto nepriznal ich náhradu. Žalovaný na náhradu trov konania nemá zo zákona nárok.

II.

Riadne a včas podaným odvolaním (ďalej aj ako „odvolanie žalobcu“ alebo „podané odvolanie“) sa žalobca domáhal aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozhodnutie krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného správneho orgánu zruší a vec vráti žalovanému správnenému orgánu na ďalšie konanie. Žalobca si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Žalobca v podanom odvolaní uviedol, že rozhodnutie krajského súdu trpí vadou nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle ustanovenia § 205 ods. 2 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, ako aj pre nedostatočnosť svojho odôvodnenia rozhodnutie krajského súdu trpí i vadou podľa ustanovenia § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s ustanovením § 221 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku a článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, spočívajúcou v skutočnosti, že krajský súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, keď sa nedostatočne vysporiadal s relevantnými argumentmi, ktoré žalobca uvádzal v žalobe, v dôsledku čoho je rozhodnutie krajského súdu arbitrárne, a sčasti i nezrozumiteľné.

Podľa žalobcu bez ohľadu na prípadné výslovné ustanovenie zákona o vylúčení použitia správneho poriadku na úseku určitého špeciálneho správneho konania, pri neposkytnutí rozsahom a kvalitou dostatočnej príslušnej špeciálnej právnej úpravy na úrovni zákona, je potrebné a nutné použiť všeobecné zásady tohto správneho poriadku a všeobecné inštitúty, ktoré tento proces neparalyzujú a poskytnú nutné záruky rovnosti účastníkov a ochrany proti svojvôli správneho orgánu (článok 2 ods. 2 a článok 46 Ústavy Slovenskej republiky). Progresívna judikatúra vlastná požiadavkám moderného právneho štátu dokonca vylučuje ústavnosť možnosti takú absenciu komplexnej zákonnej úpravy procesu preklenúť len použitím všeobecných zásad správneho konania (k čomu žalobca poukázal na nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. PL. ÚS 14/96, sp. zn. III. ÚS 226/95 a sp. zn. PL. ÚS 21/04).

V ďalšom žalobca uviedol, že poukázal na všeobecne platnú zásadu nedokazovania všeobecne (príp. úradne) známych skutočností v konaní, ktorá je vlastná nielen administratívne konaniu (§ 34 ods. 6 správneho poriadku), ale nášmu právnenému poriadku ako takému (k čomu žalobca príkladmo odkázal na príslušné ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku, daňového poriadku, zákona o dohľade nad finančným trhom). To, že informácia o osobe štatutárneho orgánu obchodnej spoločnosti zapísanej v Obchodnom registri je skutočnosťou všeobecne známou, dokonca skutočnosťou, o ktorej zákonodarca prezumuje jej vedomosť a priznáva účinky jej známosti tretím osobám momentom jej zverejnenia v Obchodnom vestníku, žalobca doložil konkrétnym odkazom na príslušné ustanovenia zákona (najmä § 27 ods. 3 Obchodného zákonníka, v spojení s § 769 Obchodného zákonníka; a nadväzujúcimi ustanoveniami zákona o obchodnom registri: § 10 ods. 1 a zákona o Obchodnom vestníku: § 2 ods. 2 a ods. 4; príp. zákona o informačných systémoch verejnej správy: § 2 písm. b/). Údaje o osobe konateľa spoločnosti, ktorý splnomocnil advokátsku kanceláriu na podanie námietok v mene spoločnosti, aj v súlade s vyššie citovanou úpravou v Obchodnom vestníku boli zverejnené v č. 59/2012 pod značkou RQ43777 dňa 23. marca 2012, s. 291 a s. 292. Z uvedeného je zjavný v súlade s citovanou zákonnou úpravou záver, že táto osoba konateľa je tretím osobám všeobecne známa a nedoloženie výpisu z obchodného registra nemôže mať účinky prisudzované konaniu o námietkach zo strany správneho orgánu.

Podľa žalobcu by nemalo byť sporné, že pri výklade a aplikácii zákona o verejnom obstarávaní je potrebné dbať na základný účel sledovaný na tomto úseku, ktorým je rovné zaobchádzanie, nediskriminácia uchádzačov a záujemcov, transparentnosť, hospodárnosť a efektívnosť nakladania s verejnými prostriedkami (ustanovenie § 9 ods. 4 zákona), ktoré nikdy nemôžu ustúpiť záujmu na primeranej rýchlosti konaní v rámci verejného obstarávania do takej miery, že už vôbec nie sú

zabezpečené. Všetky zásadné odchýlky od obvyklého fungovania inštitútov v právnom systéme a obmedzenia účastníkov, či nadmerné požiadavky na formu musia preto vyplývať z právneho predpisu so silou zákona úplne jednoznačne a evidentne; a nemôžu byť do tohto zákona dopĺňané extenzívnym výkladom nad rámec rozumného znenia.

Podľa žalobcu, nakoľko krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie takými vyjadreniami, ktoré nevystihujú podstatu špecifických námietok žalobcu uvádzaných v žalobe, je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné. V danom prípade mal krajský súd vyložiť všeobecný právny pojem „doklad oprávňujúci podpisovať námietky“ pre daný konkrétny prípad a kontrolovať prítomnosť a správnosť úvahy správneho orgánu k tomuto. Pritom mal reagovať na celkom konkrétnu argumentáciu žalobcu, resp. i sám z vlastnej iniciatívy použiť metódy právneho výkladu k relevantnému ustanoveniu (aj keby v žalobe, či následnom písomnom vyjadrení žalobcu výslovne uvedené neboli). To však krajský súd neučinil.

Podľa žalobcu je zjavné, že krajský súd svoje odôvodnenie postavil na celkom chybných východiskových bodoch (nepochopené žalobné námietky). Krajský súd totiž tvrdil, že zákon neukladá žalovanému povinnosť pred vydaním rozhodnutia o námietkach žiadať od žalobcu doplnenie námietok v prípade absencie niektorej obligatórnej náležitosti, ani iniciatívne si zabezpečovať doklad, ktorého predloženie vyplýva žalobcovi (druhá veta a začiatok tretej vety posledného odseku na str. 6 napadnutého rozhodnutia).

Žalobca poukázal na svoje právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ktoré je pritom v zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky súčasťou práva na súdnu ochranu v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy, ako aj práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pričom obsahom tohto práva je povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie tak, aby jasne a zrozumiteľne dalo odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (IV. ÚS 115/03, II. ÚS 410/06, I. ÚS 243/07, IV. ÚS 296/09). Povinnosť súdov odôvodniť svoje rozhodnutie v súlade s ustanovením § 157 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku predstavuje ochranu pred svojvôľou súdov pri rozhodovaní (sp. zn. III. ÚS 84/94) a je zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny (sp. zn. III. ÚS 311/07).

Podľa žalobcu nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia zakladá teda v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky porušenie základného práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru, resp. článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s ustanovením § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a tým aj naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku spočívajúceho v odňatí účastníkovi konania možnosti konať pred súdom (sp. zn. 4Cdo 171/2005, 2Cdo 170/2005, 4Cdo 317/2009, Obdo 11/2012, 4Cdo 90/2013; obdobne tiež Ústavný súd Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 342/2010). Je preto aj odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 205 ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 221 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, keď nereagovaním na jednotlivé námietky účastník nevie, aké stanovisko k nim zaujal orgán aplikácie práva, čím mu bráni s jeho názorom polemizovať a k nemu predkladať vlastné závery - a teda mu odníma možnosť konať pred súdom.

Podľa žalobcu krajský súd odignoroval aj ním uvádzanú ustálenú judikatúru k nemožnosti výluky správneho poriadku či základných všeobecných zásad konania pri absencii postačujúcej špeciálnej právnej úpravy a rovnako krajský súd odignoroval i poukaz na judikatúru k nemožnosti dotvárať metodickými usmerneniami právnu úpravu zákona o verejnom obstarávaní.

III.

O podanom odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu krajského súdu rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd rozsudkom z 29. septembra 2016 sp. zn. 8Sžf 100/2014 tak, že rozhodnutie krajského súdu potvrdil a účastníkom súdneho konania náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

V odôvodnení rozsudku z 29. septembra 2016 sp. zn. 8Sžf 100/2014 odvolací súd uviedol, že už v

obdobnej veci rozhodoval a preto v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 7 Občianskeho súdneho poriadku poukázal na obdobné rozhodnutie - rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžf 74/2014, ktorého celý text uviedol v odôvodnení a skonštatoval, že odvolací súd rovnako preskúmajúc formálne a obsahové náležitosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu nevzhliadol jeho nezákonnosť, keďže žalovaný správny orgán svoje rozhodnutie náležite a dostatočne odôvodnil. Odvolací súd, považujúc rozhodnutie žalovaného správneho orgánu za zákonné, vydané na základe spoľahlivo a náležite zisteného skutkového stavu, vyhodnotiac námietky žalobcu uvedené v odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu za nedôvodné, potvrdil rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 veta druhá Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 219 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 224 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a ustanovením § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, že žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný.

IV.

Proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. septembra 2016 sp. zn. 8Sžf 100/2014 podal žalobca ústavnú sťažnosť (ďalej aj ako „ústavná sťažnosť žalobcu“). O ústavnej sťažnosti žalobcu rozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom z 13. septembra 2018 sp. zn. IV. ÚS 318/2018 tak, že základné právo žalobcu, na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžf 100/2014 z 29. septembra 2016 boli porušené, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžf 100/2014 z 29. septembra 2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, odvolací súd zaviazal uhradiť žalobcovi trovy konania v sume 363,79 eur na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu a vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti žalobcu nevyhoveli.

Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 13. septembra 2018 sp. zn. IV. ÚS 318/2018 uviedol, že považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že námietky nastolené sťažovateľkou - žalobcu v konaní pred krajským súdom (týkajúce sa prílišného formalizmu pri výklade a aplikácii § 138 ods. 7 zákona č. 25/2006 Z. z.) už boli v inej veci iného sťažovateľa predmetom ústavného prieskumu v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 833/2016. V označenej veci ústavný súd rozhodol nálezom sp. zn. III. ÚS 833/2016 z 19. apríla 2017, ktorým vyslovil porušenie sťažovateľom označených práv rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 8Sžf 74/2014 z 26. mája 2016 v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia úradu č. 6401-6000/2013-ON/105 zo 17. mája 2013, konajúc o odvolaní sťažovateľa

Rozsudok I.a proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 1S 147/2013 z 5. júna 2014.

najvyššieho súdu sp. zn. 8Sžf 74/2014 z 26. mája 2016 (na ktorom založil najvyšší súd sťažnosťou napadnutý rozsudok sp. zn. 8 Sžf 100/2014 z 29. septembra 2016) vychádza z právneho názoru, v zmysle ktorého bolo povinnosťou žalobcu, resp. predkladateľa námietok predložiť aj výpis z obchodného registra spoločnosti, teda predložiť doklad podľa § 138 ods. 7 písm. c) zákona č. 25/2006 Z. z. (výpis z obchodného registra), ktorý by potvrdil skutočnosť, že osoba, ktorá námietky podpísala, je oprávnená konať za žalobcu ako štatutár tejto spoločnosti. Ústavný súd tento právny názor v náleze sp. zn. III. ÚS 833/2016 z 19. apríla 2017 vyhodnotil ako taký, ktorý je založený na ústavne nekonformnom výklade dotknutých ustanovení právnych predpisov.

Podľa názoru ústavného súdu ani jeden zo správnych súdov neuviedol, na základe čoho dospel k nim uplatnenému výkladu ustanovenia § 138 ods. 7 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní a najvyšší súd ani osobitne neodôvodnil, prečo akceptoval krajským súdom vyslovený záver, že príslušné zákonné ustanovenie vyžaduje predloženie (výlučne) výpisu z obchodného registra, pričom splnomocnenie na zastupovanie udelené advokátovi nie je v konaní o námietkach dostačujúcim dokladom. Ústavný súd nespochybňuje, že doklad preukazujúci oprávnenie podpísať námietky je obligatórnou prílohou námietok, ak tieto nepodpísal sám uchádzač, avšak v rozhodnutiach vydaných vo veci sťažovateľky absentuje logické a koherentné vysvetlenie, prečo nemožno akceptovať splnomocnenie udelené advokátovi ako

doklad podľa ustanovenia § 138 ods. 7 písm. c) zákona č. 25/2006 Z. z..

Ústavný súd už aj v minulosti skonštatoval, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona (nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 71/2013-36 z 23. mája 2013). Neprimeraný formalizmus pri posudzovaní procesných úkonov účastníkov konania a prílišný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov, ktoré nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu. Preto, hoci gramatický výklad je legitímnym spôsobom aplikácie práva, je pri jeho použití nevyhnutné dbať práve na to, aby sa nestratil účel právnych inštitútov nielen priamo upravených, ale aj dotknutých spornou normou.

Z uvedených dôvodov ústavný súd v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 833/2016 zrušil rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 8Sžf 74/2014 z 26. mája 2016, keďže podľa jeho názoru najvyšším súdom použité právne predpisy neboli interpretované ústavne akceptovateľným spôsobom a pri ich aplikácii došlo k zásadnému popretiu ich účelu a významu. Ústavný súd nemá dôvod spochybňovať svoj už vyslovený právny názor ani vo veci sťažovateľky, na ktorú je vzhľadom na už uvedené nepochybne aplikovateľný.

Za okolností, keď najvyšší súd pri preskúvaní rozsudku krajského súdu sp. zn. 6S 79/2013 z 8. augusta 2014 založil svoj potvrdzujúci rozsudok sp. zn. 8Sžf 100/2014 z 29. septembra 2016 v podstate len na právnom názore vyjadrenom v „zásadnom stanovisku“ najvyššieho súdu, ktorý bol obsiahnutý v jeho predchádzajúcom rozhodnutí (rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 8Sžf 74/2014 z 26. mája 2016) a ktorý už ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 833/2016 z 19. apríla 2017 vyhodnotil ako ústavne neakceptovateľný, nemožno ani napadnutý rozsudok najvyššieho súdu považovať z ústavnoprávneho hľadiska za akceptovateľný a udržateľný, o to viac, že v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci sa javí ako svojvoľný.

Vo vzťahu k už uvedenému ústavný súd zdôrazňuje, že vo svojej judikatúre dôsledne uplatňuje zásadu ústavne konformného výkladu, ku ktorej sa prihlásil už v konaní vedenom pod sp. zn. PL. ÚS 15/98, v ktorom uviedol: „Keď právnu normu možno vysvetľovať dvoma spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s ústavou a medzinárodnými dohovormi podľa čl. 11 ústavy a druhý výklad je s nimi v nesúlade, nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy. Všetky štátne orgány majú vtedy ústavou určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s ústavou.“ Zásadu prednosti ústavne konformného výkladu ústavný súd uplatňuje aj v konaniach o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pričom zdôrazňuje, že z tejto zásady „vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb. Všetky orgány verejnej moci sú teda povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd“ (II. ÚS 148/06, m. m. tiež III. ÚS 348/06, IV. ÚS 96/07, IV. ÚS 200/07, IV. ÚS 209/07, IV. ÚS 95/08 atď.).

Sumarizujúc dosiaľ uvedené, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v posudzovanej veci sťažovateľky postupoval spôsobom, ktorý nekorešponduje spravodlivému usporiadaniu vzťahov medzi účastníkmi posudzovaného súdneho konania, ktoré je základným prejavom materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, IV. ÚS 182/07) a zároveň aj kľúčovým imperatívom pre ústavne konformný výklad a aplikáciu právnych noriem uskutočňovaných všeobecným súdom.

Za daných okolností, s poukazom na dosiaľ uvedené (prílišný formalizmus pri výklade dotknutého ustanovenia zákona č. 25/2006 Z. z.), bolo podľa názoru ústavného súdu nevyhnutné, aby sa odvolací súd v napadnutom rozhodnutí otázkou výkladu a aplikácie § 138 ods. 7 zákona č. 25/2006 Z. z. (obligatórne prílohy k podaným námietkam doručované úradu) primeraným spôsobom zaoberal a

ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal a svoje právne závery presvedčivým spôsobom odôvodnil, a tým preukázal aj ich ústavnú akceptovateľnosť.

Z uvedených hľadísk ústavný súd považuje napadnutý rozsudok najvyššieho súdu ako nepreskúmateľný, a teda taký, ktorý nezodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Súčasťou týchto práv je totiž nepochybne aj požiadavka, aby sa príslušný všeobecný súd v konaní právne korektným spôsobom a zrozumiteľne vyrovnal nielen so skutkovými okolnosťami prípadu, ale aj s kľúčovými právnymi otázkami, ktoré ho viedli ku konkrétnemu rozhodnutiu. Podľa názoru ústavného súdu však napadnutý rozsudok najvyššieho súdu a postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, uvedené atribúty nespĺňa, a preto je z ústavného hľadiska neakceptovateľný a neudržateľný.

Nad rámec uvedeného ústavný súd považuje za vhodné poukázať na skutočnosť, že jeho závery vyslovené vo veci sťažovateľky nepriamo podporuje aj nová právna úprava obsiahnutá v zákone č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii) [ďalej len „zákon o byrokracii“], ktorý je účinný od 1. septembra 2018 a obsahuje taxatívny výpočet informačných systémov verejnej správy, z ktorých údaje a výpisy nie sú osoby povinné dokladovať v listinnej podobe. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na § 1 ods. 1 citovaného zákona relevantného v danej veci, podľa ktorého orgány verejnej moci sú pri svojej úradnej činnosti povinné a oprávnené získavať a používať údaje evidované v informačných systémoch verejnej správy a vyhotovovať si z nich výpisy a tieto údaje a výpisy si v nevyhnutnom rozsahu navzájom bezodplatne poskytovať. Takto získané údaje a výpisy, okrem údajov a výpisov z registra trestov, sa považujú za skutočnosti všeobecne známe; tieto údaje a výpisy sú použiteľné na právne účely. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia informačnými systémami verejnej správy na účely tohto zákona sú a) register právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci, b) informačný systém katastra nehnuteľností.

Na základe čl. CLIX zákona o byrokracii sa okrem iného s účinnosťou od 1. januára 2019 zmení aj ustanovenie v § 170 ods. 6 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého už nebude ako povinná príloha námietok doklad preukazujúci oprávnenie podpisovať námietky.

V.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, orgánov územnej samosprávy ako i orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb ako i fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa ustanovenia § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a s ustanovením § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v žalobcom podanom odvolaní podľa ustanovenia § 212 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a s ustanovením § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku a postupom podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku bez nariadenia pojednávania, keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na webovom sídle odvolacieho súdu (www.nsud.sk) po neverejnej porade senátu dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v správnom súdnictve súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov preskúmajú zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia súd skúma, či žalobou napadnuté rozhodnutie je v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky, najmä s hmotnoprávnymi a procesnými administratívnymi predpismi.

V intenciách ustanovenia § 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku súd preskúmava aj zákonnosť postupu správneho orgánu, ktorým sa vo všeobecnosti rozumie aktívna činnosť správneho orgánu, podľa procesných a hmotno-právných noriem, ktorou realizuje právomoc stanovenú zákonmi. V zákonom predpísanom postupe je správny orgán oprávnený a súčasne aj povinný vykonať úkony v priebehu konania a ukončiť ho vydaním rozhodnutia, ktoré má zákonom predpísané náležitosti, ak sa na takéto konanie vzťahuje zákon o správnom konaní.

Odvolací súd primárne v medziach odvolania preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho súdneho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Predmetom konania pred krajským súdom bolo preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného správneho orgánu z 21. marca 2013 č. 3018-6000/2013-ON/52, ktorým Úrad pre verejné obstarávanie, Odbor konania o námietkach zastavil konanie o námietkach žalobcu (navrhovateľa v konaní pred správnym orgánom) podľa ustanovenia § 139 ods. 1 písm. c) zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Úlohou odvolacieho súdu v prejednávanej veci bolo preskúmať zákonnosť rozhodnutia žalovaného orgánu verejnej správy, ktorým zastavil konanie o námietkach žalobcu podľa ustanovenia § 139 ods. 1 písm. c) zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov z dôvodu, že žalobca, ktorý podal námietky k nim síce doložil plnomocenstvo oprávňujúce podpísať námietky za žalobcu ním splnomocneným právnym zástupcom, absentoval však doklad, z ktorého vyplýva oprávnenie udeliť takéto splnomocnenie, napr. výpis z Obchodného registra Slovenskej republiky žalobcu.

Odvolací súd pri novom rozhodovaní o odvolaní žalobcu aplikoval na prejednávajúcu vec závery nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. septembra 2018 sp. zn. IV. ÚS 318/2018 a z 19. apríla 2017 sp. zn. III. ÚS 833/2016, v ktorých sa Ústavný súd Slovenskej republiky zaoberal prílišným formalizmom vo vzťahu k aplikácii ustanovenia § 138 ods. 7 písm. c) zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní, a uviedol že: „prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov konania a nadmerný tlak na doplnenie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú oporu v zákone, ktoré idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu.“

Zákonodarca v ustanovení § 138 ods. 7 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní taxatívne vypočítava obligatórne prílohy k podaným námietkam. V zmysle ustanovenia § 138 ods. 7 písm. c) zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní je povinnou prílohou námietok aj doklad preukazujúci oprávnenie podpisovať námietky podľa odseku 6 písm. g), ak nebol predložený kontrolovanému. Zákonodarca však nešpecifikuje typ dokladu ani nedefinuje jeho charakter. Takýmto dokladom v zmysle ustanovenia § 138 ods. 7 písm. c) zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní preto môže byť podľa názoru odvolacieho súdu aj plnomocenstvo udelené právnomu zástupcovi účastníka konania, bez tohto aby účastník konania musel k tomuto plnomocnenstvu priložiť aj ďalší doklad, z ktorého by vyplývalo oprávnenie udeliť takéto splnomocnenie právnomu zástupcovi, napr. výpis z Obchodného registra Slovenskej republiky účastníka konania.

Odvolací súd z uvedených dôvodov rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 08. augusta 2014 č. k. 6S 79/2013-38 zmenil podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 492ods. 2 Správneho súdneho poriadku tak, že rozhodnutie žalovaného správneho orgánu z 21. marca 2013 č. 3018-6000/2013-ON/52 zrušil podľa ustanovenia § 250j ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku a vec vrátil žalovanému správne mu orgánu na ďalšie konanie, v ktorom je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

VI.

O trovách prvostupňového a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku, s ustanovením § 224 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a s ustanovením § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku. Žalobca mal v konaní úspech, nárok na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania si uplatnil (ustanovenie § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Žalobcovi patrí náhrada trov konania za zaplatený súdny poplatok za podanú žalobu (č. l. 1) v sume 70 eur a za podané odvolanie (č. l. 57) v sume 70 eur. Spolu patrí žalobcovi náhrada trov prvostupňového a odvolacieho konania za zaplatený súdny poplatok v sume 140 eur.

Nakoľko bol žalobca zastúpený advokátom, patrí mu aj náhrada trov konania pozostávajúca z trov právneho zastúpenia. Pri určení výšky týchto trov odvolací súd vychádzal z ustanovenia § 11 ods. 4 vety prvej, ustanovenia § 16 ods. 3 a ustanovenia § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Konkrétne žalobcovi, ktorý mal vo veci úspech, odvolací súd priznal náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia v konaní pred krajským súdom za dva úkony právnej služby v roku 2013 - príprava a prevzatie právneho zastúpenia - 130,16 eur a k tomu zodpovedajúci režijný paušál 7,81 eur (spolu 137,97 eur) a písomné podanie na súd - žaloba - 130,16 eur a k tomu zodpovedajúci režijný paušál 7,81 eur (spolu 137,97 eur) a za dva úkony právnej služby v roku 2014 - písomné podanie na súd - vyjadrenie - 134,00 eur a k tomu zodpovedajúci režijný paušál 8,04 eur (spolu 142,04 eur) a písomné podanie na súd - odvolanie - 134,00 eur a k tomu zodpovedajúci režijný paušál 8,04 eur (spolu 142,04 eur). Spolu 560,02 eur a všetko zvýšené o 20% DPH, teda celkovo v sume 672,02 eur, čo zodpovedá sume vyčíslenej žalobcom (č. l. 53).

Celkovo odvolací súd priznal žalobcovi náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania pozostávajúcu zo zaplatených súdnych poplatkov za podanú žalobu a za podané odvolanie spolu vo výške 140 eur a náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia vo výške 672,02 eur.

Žalovaný správny orgán v konaní úspech nemal, nevzniklo mu právo na náhradu trov konania, navyiac keď správne mu orgánu zo zákona náhrada trov konania v správnom súdnictve neprináleží.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.